

Habil. dr. Elenos Danutės Marčiulionienės gyvenimo ir mokslinės veiklos aprašymas

Elena Danutė Petronytė-Marčiulionienė – Vilniaus 7-osios vidurinės mokyklos (1955 m.), Vilniaus universiteto (1960 m.) absolventė. VU Gamtos mokslų fakultete įgijo biologės, biologijos ir chemijos mokytojos specialybę. Lietuvos biologė ekologė, habilituota biomedicinos mokslų daktarė (1994 m.), radioekologinių tyrimų pradininkė Lietuvoje.

1960–1962 m. dirbo Arvydų žuvininkystės ūkyje inžiniere žuvininke, 1963–1964 m. – Tiekimo ir realizavimo valdybos inžinierė. Nuo 1967 m. perėjo į mokslinį darbą ir buvo LTSR mokslų akademijos Fizikos ir matematikos instituto jaunesnioji mokslo darbuotoja, nuo 1970 m. – Botanikos instituto mokslo darbuotoja, o nuo 1990 m. – šio instituto Radioekologijos laboratorijos vadovė. Po valstybinių mokslo institutų reorganizacijos (2010 m.) dirbo Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Gamtos tyrimų centro Radioekologijos laboratorijos vadove, o nuo 2014 iki 2017 m. buvo šio instituto Branduolinės geofizikos ir radioekologijos laboratorijos vyriausioji mokslo darbuotoja. 1996–2004 m. VU Gamtos mokslų fakultete ėjo profesorės pareigas.

Svarbiausios mokslinių tyrimų kryptys – radioekologija ir ekotoksikologija, radionuklidų kaupimasis, migracija ir pasiskirstymas vandenyje, vandens augaluose ir jų ląstelėse bei kai kurių vandens gyvūnų

organizmuose. Atliko Kuršių marių, Lietuvos VRE vandens saugyklos ir Ignalinos AE aušinimo baseino (Drūkšių ežero) radioekologinius tyrimus. Ištyrė radionuklidų akumuliacijos vandens augaluose ir jų ląstelėse procesus bei įvairių veiksnių poveikį jiems, radionuklidų pasiskirstymo ir jų migracijos ypatumus, radioekologinę ir ekotoksikologinę Drūkšių ežero situaciją. Paskelbė daugiau kaip 200 mokslinių straipsnių. Trijų išradimų autorė.

D. Marčiulionienė aktyviai dalyvavo ir vadovavo projektuose su atominės energetikos įmonėmis, Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) organizuotuose ir Lietuvos mokslo ir studijų fondo bei Lietuvos mokslo tarybos remtuose moksliniuose projektuose ir valstybinėse mokslo programose. Dirbdama intensyvų mokslinį darbą, D. Marčiulionienė turėjo ir svarbių visuomeninių pareigų: buvo Lietuvos metalo ekologų draugijos pirmininkė, Vilniaus universiteto ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto bakalauro ir magistro darbų gynimo komisijų pirmininkė, mokslo žurnalų redkolegijų narė. Šeši jos doktorantai sėkmingai apsigynė daktaro disertacijas, kai kurie iš jų ir toliau tęsia mokslinius tyrimus Gamtos tyrimų centre ir kitose mokslo ar studijų institucijose. Dauguma D. Marčiulionienės mokslo darbų, kaip antai, „Biologinių testų taikymas vertinant vandens aplinkos toksiškumą“, buvo plačiai pripažinti, o jų autorė kartu su kolegomis pelnė 2008 m. Lietuvos mokslo premiją.